

Frykter de aldri ser Ramazan igjen

VADSØ: – Det er hundre prosent sikkert at Ramazan vil bli arrestert i Russland. Jeg frykter at vi aldri vil se ham igjen, sier hans venn «Ali». Tsjetsjerne og ingusjeterne i Vadsø frykter at også de vil bli hentet av politiet snart.

Bjørn Erik Dahl

bjorn.erik.dahl@finnmarken.no

«Ali» har videooptak som han mener beviser at han er etterlyst i Russland. Han tør ikke å stå fram i avisa med navn og bilde. Han kom hit sammen med sønnen i juli 2001, samtidig som familien Arsamakov, som ble hentet av politiet i Vadsø forrige torsdag. Kona og datteren kom i august året etter.

I likhet med familien Arsamakov, er også «Alis» familie ingusjeterne som flyktet fra krigsherjede Tsjetsjenia.

Vi treffer «Ali» sammen med den tsjetsjenske tannlegen Eysa Albekov og hans familie. Han kom også i juli 2001, sammen med kone og tre barn.

Eysa Albekov forteller at han ble mistenkt for å være terrorist etter å ha jobbet som lege i en tsjetsjensk militærleir. Han får ikke engang komme til intervju hos UDI, fordi han hadde et gresk Schengenvisum i bagasjen da han kom til Norge. Begge familiene har uansett vært i Norge med sine barn i snart fire år.

De forteller om slektninger og naboer i Grozny og andre steder i Tsjetsjenia som har blitt arrestert, torturert eller drept. Andre har forsvunnet sporløst.

– Russerne gjør ingen forskjell på kvinne eller mann. Er du tsjetsjener, er du i fare for å bli mistenkt som terrorist. Det er absolutt ingen forskjell på om du er ingusjeter eller tsjetsjener heller. Vi er ett og samme folk, sier «Ali».

Forfølgelse

– Hvis ikke Ramazan har penger, noe jeg vet han ikke har, så er han ferdig hvis han blir sendt tilbake til Russland. Har man mye penger, kan man kanskje kjøpe seg fri. Det er hundre prosent sikkert at Ramazan vil bli arrestert i Russland. Jeg frykter at vi aldri vil se ham igjen, sier «Ali» stille.

De to familiene som sitter igjen i

UVISS FRAMTID: De tsjetsjenske og ingusjetiske barna i Vadsø kan ikke være for sikre på at de kan fortsette å utfolde seg i trygg lek, uten frykt for forfølgelse mot familien. (Foto: Bjørn Erik Dahl)

Vadsø, er i nesten samme situasjon som familien Arsamakov. De har vært i Norge i snart fire år, ungene er blitt så godt som norske, men framtiden er 100 prosent usikker.

De slår fast at pengeutpressing og forfølgelse kan skje mot folk fra Tsjetsjenia hvor som helst i den russiske føderasjonen.

De er mest av alt bekymret for hva som vil skje med barna, skulle familiene bli deportert til Russland. Etter at familien Arsamakov ble hentet, spurte et av barna: Pappa, hvor mange negative svar har vi? Blir vi hentet nå?

– Jeg visste ikke hva jeg skulle svare, sier «Ali».

– Å miste tre år av barndommen er nok

VADSØ: NOAS støtter SVs forslag om et amnesti for barn som har vært i landet i tre år. Fagsjef Rune Berglund Steen reagerer sterkt på at norske myndigheter strammer inn regelverket for disse barna.

Bjørn Erik Dahl

bjorn.erik.dahl@finnmarken.no

Fagsjef Rune Berglund Steen i Norsk Organisasjon for Asylsøkere (NOAS) gir sin fulle støtte til SVs forslag om å gi et amnesti til barn som har vært i Norge i tre år eller mer. Et slikt amnesti ble gitt i fjor, men etter dette har reglene blitt strammet inn, nesten uten at folk har vært klar over dette.

– Tre år er nok

– Hovedtanken bak amnestiet i fjor var at barn ikke skal lide overlast, verken på grunn av foreldrenes eller norske myndigheters handlinger. Det er ingen som helst grunn til å vurdere situasjonen annerledes for de barna som nå har levd i denne situasjonen i tre år. Så lenge asylsystemet ikke klarer å forhindre at barn blir gående i denne situasjonen i en årrekke, blir det opp til samfunnet å finne andre løsninger som sikrer at vi ikke påfører barna unødige lidelser, sier Steen til Finnmarken.

NOAS håper at dette er et prinsipp som alle kan samles om - uavhengig av om man ellers ønsker en restriktiv eller en mer liberal asylpolitikk.

– Å miste tre år av barndommen til frykt, er mer enn nok. For de fleste begynte frykten også lenge før de kom hit. Det er viktig å huske at de fleste barna det er snakk om, er fra konfliktområder, og mange har gjennomlevd ting barn aldri bør gjennomleve, mener Steen.

Barnets beste skal i henhold til FN's barnekonvensjon være «et grunnleggende hensyn», men ikke det eneste.

Sterke eksempler

– Utlendingsmyndighetene vet å benytte dette, og visse hensyn synes i norsk beslutningspraksis å være mer grunnleggende enn andre, sier Steen.

For asylsøkere som har endelig avslag fra Utlendingsnemnda, har myndighetene fjernet kriteriet «særlig tilknytning til riket», og man har strammet inn den humanitære bestemmelsen «sterke menneskelige hensyn» til «særlig sterke menneskelige hensyn».

– Liten oppmerksomhet

– Dette betyr i praksis at det nå foreligger ett sett med oppholdskriterier som gjelder før endelig vedtak, og et annet og strengere som gjel-

der etter. Barnefamilier som har vært her i tre år, har med få unntak endelig avslag, og dermed gjelder de strengere reglene. Stortingsflertallet har hevet terskelen for opphold for lengeværende barnefamilier og for mange andre. Dette har også fått meget liten oppmerksomhet, slår Steen fast.

Han mener at innstramningen blir spesielt paradoksal sett i lys av engangsordningen som Stortinget innførte for lengeværende barnefamilier i fjor.

– De innførte med andre ord en positiv engangsordning, og så gjorde de det strengere for alle familier som har kommet i denne situasjonen senere.

– Vi venter og venter. Kona liker ikke Oslo, hun vil tilbake til Vadsø. Vi frykter for hva som vil skje hvis vi sendes til Moskva. Det er farlig for oss i Russland eller Tsjetsjenia. Der finnes ingen menneskerettigheter, sier han stille.

Han lysner opp når han snakker om alle vennene som har stått på for å forhindre en deportasjon av familien.

– Jeg vil sende en stor takk og hilsen til dere alle. Vi er veldig glad i dere. Vi får håpe det beste, hilser Ramazan til de som hjelper.

Familien Arsamakov

Fredag skrev Finnmarken om deportasjonen av ekteparet Ramazan Arsamakov (43) og Fatima Magometovna Marzabekova (44) og deres tre barn Sulumbek (7), Azamat (9) og Hadjib (11).

De ble hentet fra sin bolig i Fjellveien i Vadsø av to politifolk tidlig torsdag morgen. De skulle sendes ut av landet etter at alle klagemuligheter på asylsøknadene var brukt opp og avslått.

Familien satt torsdag ettermiddag fremdeles på et mottak i Oslo.

Nå har far og eldste sønn vært i Norge i nesten fire år, mens resten av familien kom i oktober 2002.

Den norske Helsingforskomite har innstendig bedt om at deportasjonen utsettes til man har fått verifisert noen videobånd som Ramazan Arsamakov mener beviser at han er etterlyst i Russland. UNE har svart nei.

Onsdag sendte advokat Hilde C. Stærk en ny begjæring om utsatt iverksetting av deportasjon, der hun ber om at barnas beste må vurderes.

SV varsler at de vil gå inn for et amnesti for barn som har vært mer enn tre år i norske mottak.

– Verst i Europa

VADSØ: Aage Borchgrevink i Den norske Helsingforskomite er opptatt av skjebnen til de tsjetsjenske og ingusjetiske familiene i Vadsø.

– Vi har lenge hatt et engasjement i Tsjetsjenia. Det er den verste menneskerettighetskrise i Europa i nyere tid. Det som skjer der, har ingenting med lov og orden å gjøre. Tortur og drap skjer uten rettergang. Bare mistanke eller slektskap kan være nok.

– Og mens tsjetsjenerne oftere har fått asyl, har ingusjeterne fra Tsjetsjenia ikke fått det. Det er et problem, for det er i praksis ingen forskjell på disse gruppene. UDI har ikke lagt vekt på dette faktum, selv om gruppene har de samme problemene, slår Borchgrevink fast.

Han slår fast at Putin får lov å herje som han vil i Tsjetsjenia, takket være 11. september og «anti-terror»-samarbeidet med Bush.

– Ikke fått noe svar

VADSØ: Advokat Hilde Stærk, som har tatt saken til familien Arsamakov, hadde torsdag ettermiddag ennå ikke hørt noe fra Utlendingsnemnda (UNE), etter at hun onsdag morgen fakset en begjæring om at familien ikke må sendes ut av landet.

Blant annet har Stærk bedt om at barnas beste må vurderes i denne saken. Hun viser blant annet til FN's barnekonvensjon.

– Hvis jeg ikke har hørt noe fredag, vil jeg ringe UNE for å høre hva som skjer, sa Hilde Stærk til Finnmarken torsdag ettermiddag. Finnmarken er kjent med at privatpersoner i Vadsø har garantert for advokatutgiftene, men Fylkesmannen skal også vurdere inntil fem timer fri rettshjelp for familien.

– Vi vet ingenting

VADSØ: På et mottak på Torshov i Oslo sitter familien Arsamakov uten å vite noe om framtiden. – Barna kan ikke helt forstå hva som skjer nå, sier familiefar Ramazan til Finnmarken.

Bjørn Erik Dahl

bjorn.erik.dahl@finnmarken.no

Ramazan Arsamakov sitter sammen med kona Fatima og deres tre barn Sulumbek (7), Azamat (9) og Hadjib (11) på et asylmottak på Torshov i Oslo. De ble flyttet dit ved midnatt fredag kveld, etter nesten to dager på Trandum. Mandag denne uken ble familien flyttet over

i et noe større rom på mottaket, men de aner lite om hva som vil skje framover.

De håper på et amnesti, ettersom far og eldste sønn har vært i landet i snart fire år, og resten av familien i snart tre år. Foreløpig blir det med håpet.

– Vi sitter her og er ganske nervøse. Barna, de leker og løper rundt, men de klarer ikke helt å forstå hva som skjer, sier Ramazan til Finnmarken.

Han forteller at han og kona har det veldig tungt nå.